

tekijä: Marko Malvela
aika: 19.11.2007
paikka: Cambridge, Englanti

TASOVALMENNUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Swimming Jyväskylässä on aina ollut tasovalmennusjärjestelmä. Alkuaikoina 1999-2003 se haki vielä muotoaan, mutta Mikon ja Marjoonan myötä järjestelmä alkaa olla toimiva. Toimivuutta todistaa sekä tulostason nousu nuorten sarjoissa, sekä edustusryhmän tason säilyminen sukupolven vaihdoksista huolimatta.

Kun seurat (JUS ja JySa) päättivät historiallisesti pistää hynttyyt yhteen, oli tasovalmennusjärjestelmän luominen yksi tärkeistä pääperiaatteista jolla edettiin. Koska Swimming Jyväskylä on siis noiden kahden suurseuran ”jälkeläinen”, on tärkeää että kunnioitamme heidän meille antamaa tehtävää.

Mitkä ovat sitten tasovalmennusjärjestelmän edut?

Toinen vaihtoehto valmentaa olisi se, että kukin valmentaja poimisi itselleen ryhmän nuoria uimarinalkuja, ja veisi heitä niin pitkälle kuin mahdollista.

Tasovalmennusjärjestelmässä sama valmentaja poimii uimarit uimakouluista ja opettaa heille tietyt perusvalmiudet. Tämän jälkeen uimari siirtyy eteenpäin seuraavalle valmentajalle. Uimari siirtyy sitten ikään kuin luokalta toiselle omaan kehitystahtiinsa.

Tasovalmennusjärjestelmän etu on siinä, että kukin valmentaja pystyy pätevoitymään vuosien mittaan tekemään yhä parempaa jälkeä tietynlaisten ihmisten kanssa. Jos hänen valmentajauransa pituus olisi esimerkiksi kahdeksan vuotta, ehtisi hän tasovalmennuksessa nähdä noin neljä ikäluokkaa.

Tällöin hän pystyisi parantamaan otettaan ja ammattitaitoaan kerta kerralta. Näin ensimmäisillä kerroilla yllätyksinä tulevat asiat alkavat tuntua rutiinijutuilta, ja niiden hoitaminen helpottuu. Hänestä tulee parempi opettaja ja johtaja.

Jos valmentaja eläisi yhden uimariyhmän kanssa myös oman valmennusuransa alusta loppuun, joutuisi hän kokoajan oppimaan uutta. Asiat tulisivat yllätyksinä. Kun hän sitten kahdeksan vuoden jälkeen lopettaisi valmentamisen, ei hänen myötään olisi tullut parempia junioreita. Vaikutus olisi ollut vain tuo hetkellinen, esimerkiksi kymmeneen uimariin ulottuva. Tasovalmennuksessa hänen työnjälkensä näkyisi neljä tai viisi kertaa suuremmassa uimarijoukossa.

Haittojakin on?

Joskus uimari ei halua siirtyä eteenpäin seuraavaan ryhmään. Syynä voivat olla ystävyysuhteet, valmennuksen tason koettu heikkeneminen tai kiintyminen omaan valmentajaan, yleinen muutoksen pelottavuus, harjoitusaikojen heikentyminen ja niin edelleen.

Kun kuitenkin katsotaan nuoren kasvamisen suurta viitekehystä, siirtyminen tietyn kypsyystason saavuttamisen jälkeen on uimarille hyväksi. Vaikka mentaalisesti muutos saattaisi tuntua kuin koulun vaihtamiselta, on se kaikin puolin lopulta lapselle eduksi.

En siis ota tässä kantaa harjoitusaikoihin tms. elämän yleiseen järjestelyyn liittyvään asiaan. Haluan vain siis todeta, että on lapsen etu siirtyä eteenpäin. Tällöin hän joutuu sopeutumaan uuteen toimintakulttuuriin, tutustumaan uusiin aikuisiin. Tämä on samalla hyvää oppia muutakin elämää varten, sillä pitäähän koulussa, perhe-elämässä ja töissäkin sopeutua muutoksiin. Itseasiassa ne ihmiset, jotka muutoksiin oppivat sopeutumaan pärjäävät myös elämässä paremmin.

Valmentaja voi haluta pitää kiinni myös uimaristaan. Hiomatonta timanttia on haikea laittaa eteenpäin. Swimming Jyväskylässä uimaria ei kuitenkaan siirretä eteenpäin, ennen kuin valmentaja kokee että uimari on valmis. Tässä tilanteessahan valmentaja ei itse ole vielä sopeutunut tilanteeseen.

Meillä uimarit ovat siirtyneet hyvin eteenpäin. Valmentajien hyvät välit luovat yhteisön henkeä, ettei uimaria ”menetä” eteenpäin. Hän on edelleen sen valmentajan lapsi, joka aluksi häntä opetti. Edustusryhmätasolla valmentaja tunnustaa nöyränä myöskin sen tosiasian, että tulos on suurimmalta osalta tehty jo aikaisemmissa harjoitusryhmissä.

Meidän etumme on katsoa uimarin uraa kokonaisvaltaisesti aina uimakoulusta olympialaisiin asti. Tasovalmennusjärjestelmässä tuo tarkastelu on mahdollistunut erittäin hyvin.